

SEMNAL EDITORIAL

Eleonora Costescu, *Artiștii Storck*, București, 1996

Recent a apărut, în frumoase condiții grafice, la Editura Arc 2000 o nouă carte a istoricului de artă Eleonora Costescu, *Artiștii Storck* (București 1996). După cum specifică însăși subtitlul ales, lucrarea se dorește a fi o “saga” a acestei familii de artiști, reconstituită pe parcursul unui veac și jumătate.

Începând prezentarea cu întemeietorul acestei “dinastii” de artiști, Karol Storck, autoarea ne poartă într-o fascinantă călătorie, ce abundă de amănunte de familie, din îndepărtatul burg Hanau până la București și de aici, urmând pașii și căutările artiștilor care se succed în familie, înapoi spre Europa și America, într-o frământată dorință de formare, de consacrare. Călătorii din care, parca urmăriții de un destin comun, se întorc, pe rând, din nou la București, pentru a se integra în viața artistică românească.

Citind cartea refacem, capitol de capitol, povestea vieții tatălui și a fiilor, a Ceciliei Cuțescu, devenită prin căsătoria cu Fritz, Storck, cu eșecurile și succesele artistice, cu impasurile de moment, cu recunoașterile viitoare.

Ultimul capitol, care se referă la a patra generație, intitulat “Contemporanii” este scris de Vasile Florea.

Pentru a oferi o imagine completă a acestei familii, Eleonora Costescu a considerat necesar să anexeze acest text lucrării sale integrându-l în carte ca un capitol aparte. Ar fi putut să-l scrie ea însăși însă, cu probitatea ce o caracterizează, a preferat cuvântul celui autorizat în acest subiect.

Revenind la textul propriu-zis, nu putem să nu remarcăm ușurința povestirii, fraza frumoasă, extrem de vie, descrierea aproape filmică. Nu odată, în relatare apare implicată însăși autoarea, ca

martoră la o parte din evenimente.

Cartea iese totuși din seria biografiilor romanțate sau a simplelor reconstituiri de epoci artistice, în cazul acesta sesesiunea, transformându-se, prin valorizările pe care le operează autoarea, într-o analiză riguroasă a locului ocupat de familia Storck în istoria artei plastice românești.

Cu toate că prima impresie este de “carte scrisă cu mare ușurință”, lucrarea este construită minuțios printr-o armătură nevăzută de referințe extrem de bine documentate. Recunoaștem și de data aceasta dorința specialistului de a epuiza toate informațiile existente ce dau notelor aspect de “fișă de lucru”.

Recomandăm, așadar, celor interesați, o carte de artă în care povestirea se împletește cu erudiția într-un text exemplar.

E.R. Colta

Horia Medeleanu, *Culoare și formă*, Editura Mirador, Arad, 1996

A ieșit în aceste zile de sub teascuri cea mai importantă carte de artă produsă de și pentru orașul Arad.

Este vorba despre lucrarea lui Horia Medeleanu, *Culoare și formă*, apărută, printr-un efort colectiv, în condiții grafice performante.

Culoare și formă este și va rămâne o carte unică în istoria acestui oraș.

Rar se întâmplă ca în persoana unui autor să se întâlnească muzeograful, istoricul și criticul de artă la un loc, ca în acest caz.

Această triplă calitate i-a permis lui Horia Medeleanu să cuprindă întregul fenomen plastic arădean într-o perspectivă națională și, de ce nu, europeană.

Asemeni lui Ianus cel cu două fețe, a avut tot timpul o privire îndreptată spre trecut iar cealaltă spre viitor.

Vreme de treizeci de ani, cât a lucrat la muzeu a fost privilegiatul, în sensul bun al cuvântului, care s-a plimbat prin sălile de expoziție vorbind cu “charismă”, printre lucrările lui Petrașcu, Tonița, Pallady, generațiilor de vizitatori care s-au succedat, dorind

să le insuflă capacitatea sa de percepție, sau meditănd la perfecțiunea cromatică și compozițională a marilor maeștri.

Dar Horia Medeleanu n-a vrut să rămână un simplu specialist, fiindcă n-a acceptat niciodată opera în sine, fără artist. A coborât așadar, încă cu mulți ani în urmă, în forum, a bătut la ușa atelierelor, a dorit să înțeleagă, să vadă să surprindă marele mister al transformării gestului în operă. Asta i-a îngăduit să trăiască împreună cu cele mai importante generații de artiști ale orașului, legând prietenii durabile.

A fost așadar în mijlocul creației, neobosit, gata să accepte, în fiecare an noii veniți din Academiile de artă din țară, cu tot atâtea visuri de realizare și recunoaștere în acest oraș.

A fost dacă privim lucrurile înapoi, în timp diferiți, alături de mulți care azi nu mai sunt (Ionel Munteanu, Nicoale Chirilovici, Pavel Alaszu) rămânând martorul unei perioade dispărute. A ascultat confesiuni de artist, a privit schițe modeste în nenumărate caiete de lucru, a felicitat primul, la zeci de vernisaje, fiecare nouă reușită, cu o bucurie ce se apropia de cea a artistului.

Cartea care s-a născut din această relație durabilă păstrează nota caldă a celui ce privește lucrurile din interior, din lumea artiștilor, prin care autorul se mișcă firesc, ca unul de al casei.

Și totuși nu ne aflăm în fața unor amintiri sau evocări fiindcă nici măcar în prima parte, în care este reconstituită o perioadă de aur din viața culturală a orașului, cea interbelică, comentariul nu scapă judecății de valoare a istoricului de artă și implicit rigorii omului de meserie.

Contrar criticilor de artă cu apetență pentru literatură, care povestesc compozițiile și susțin anecdotică, Horia Medeleanu nu-și permite să discute opera în afara contextului care o generează și o ajută să se definească ca stil.

Indiferent că profilul unui artist este de câteva pagini sau se rezumă la "pastile", analiza făcută fixează, definește, stabilește un loc în arta plastică națională.

Din acest punct de vedere cartea este o mică istorie de artă, adică o privire sub lupă a unui segment din mișcarea artistică contemporană din România.

Va trebui să mai treacă cincizeci de ani de creația artistică

În acest oraș și va trebui să se ivească un alt Horia Medelanu, care să privească fenomenul sintetic pentru a se scrie o nouă carte de asemenea valoare. Dar aceasta va aparține Mileniului III.

Cea ce s-a născut acum, dintr-o mare iubire de artă și de artiști, cu efortul acestui mare prieten al artiștilor, cu sacrificii materiale și cu ajutorul unui lung șir de sponsori, este mai mult decât o carte ce poate să stea cu cinste în orice bibliotecă din lume, este un dar pentru acest oraș.

Pentru acest dar, toate mulțumirile noastre.

Redacția